

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004103

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Баценко Сергій Вікторович

2. Serhii V. Batsenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7752-609X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Дата захисту: 11-08-2026

Спеціальність за освітою: Управління навчальним закладом

Місце роботи здобувача: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15543

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.25, 14.37

Тема дисертації:

1. Комп'ютерно орієнтована методика формування цифрової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти
2. Computer Oriented Methodology for Developing the Digital Literacy of Heads of General Secondary Education Institutions

Реферат/анотація:

1. Баценко С.В. Комп'ютерно орієнтована методика формування цифрової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, освітньо-наукової програми “Інформаційно-комунікаційні технології в освіті”. – Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України, Київ, 2026. Зміст анотації. Дисертацію присвячено актуальній темі формування цифрової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) засобами комп'ютерно орієнтованої методики в умовах неперервного професійного розвитку та цифрової трансформації освіти. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком цифрових технологій,

поширенням цифрових платформ і сервісів, активним впровадженням технологій штучного інтелекту, необхідністю цифровізації управлінських процесів та підвищенням вимог до професійної діяльності керівників ЗЗСО. Сучасний керівник ЗЗСО має володіти не лише цифровими інструментами, а й здатністю використовувати їх для стратегічного управління, аналізу даних, організації цифрового освітнього середовища, забезпечення кібербезпеки, розвитку персоналу та прийняття управлінських рішень на основі даних. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває розроблення науково обґрунтованої комп'ютерно орієнтованої методики формування цифрової грамотності керівників ЗЗСО. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та розробленні комп'ютерно орієнтованої методики формування цифрової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти. Для досягнення поставленої мети були поставлені завдання: обґрунтувати понятійний апарат дослідження з метою визначення поняття «цифрова грамотність керівника закладу загальної середньої освіти»; дослідити та узагальнити вітчизняний та закордонний досвід за темою дослідження, для з'ясування тенденцій у формуванні цифрової грамотності керівників ЗЗСО; розробити динамічну модель формування цифрової грамотності керівників ЗЗСО; розробити комп'ютерно орієнтовану методику формування цифрової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти; експериментальним шляхом перевірити ефективність методики та розробити методичний кейс для керівників ЗЗСО. Методологічну основу дослідження становлять компетентнісний, системний, діяльнісний, цифровий та андрагогічний підходи, що забезпечують цілісне бачення процесу професійного розвитку керівників ЗЗСО в умовах цифровізації освіти. Для розв'язання поставлених завдань використано комплекс взаємодоповнювальних методів дослідження. Теоретичні методи: аналіз, синтез, порівняння та узагальнення наукових джерел із проблем цифрової грамотності, професійного розвитку та управління освітою; моделювання структури та добір змісту комп'ютерно орієнтованої методики; моделювання складників динамічної моделі; систематизація підходів до оцінювання цифрової грамотності керівників ЗЗСО. Емпіричні методи: анкетування та опитування керівників закладів загальної середньої освіти; педагогічне спостереження; тестування; педагогічний експеримент, що включав констатувальний і формувальний етапи. Методи математичної статистики для кількісного й якісного опрацювання та перевірки достовірності отриманих результатів педагогічного експерименту. У результаті проведеного дослідження уточнено зміст поняття «цифрова грамотність керівника закладу загальної середньої освіти», яке у цьому дослідженні трактується як динамічна система знань, умінь та ціннісних орієнтирів, що дозволяє ефективно використовувати цифрові технології та інструменти штучного інтелекту для стратегічного управління закладом загальної середньої освіти, розбудови освітньої екосистеми, професійного розвитку колективу та забезпечення кібербезпеки в умовах глобального цифрового простору. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз міжнародного досвіду трансформації освітнього менеджменту в таких країнах, як США, Фінляндія, Канада, Сінгапур та Південна Корея, а також узагальнено теоретичні напрацювання вітчизняних та зарубіжних науковців щодо розвитку цифрової грамотності керівників закладів освіти. Результати дослідження засвідчують, що сучасний освітній менеджмент перебуває під впливом трансформаційних процесів, серед яких визначальними є розвиток цифрового лідерства, широке використання аналітики даних, інтеграція технологій штучного інтелекту, посилення вимог до цифрової безпеки та реалізація стратегій безперервного професійного розвитку. Виявлені закономірності вказують на зміну ролі керівника від суто адміністративного функціонера до стратегічного лідера, здатного ефективно управляти процесами цифровізації ЗЗСО.

2. Batsenko S.V. Computer Oriented Methodology for Developing the Digital Literacy of Heads of General Secondary Education Institutions. – Qualifying scientific work submitted as a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in Specialty 011 – Educational and Pedagogical Sciences, Educational and Scientific Programme “Information and Communication Technologies in Education”. – Institute for Digitalisation of Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, 2026. Annotation content. The dissertation is devoted to the topical issue of developing the digital literacy of heads of general secondary education institutions (GSEI) through a computer oriented methodology in the context of continuous professional development and the digital transformation of education. The relevance of the study is determined by the rapid

development of digital technologies, the proliferation of digital platforms and services, the active implementation of artificial intelligence technologies, the need to digitalise management processes, and the increasing requirements for the professional activities of heads of GSEIs. A modern head of a GSEI should possess not only digital tools but also the ability to use them for strategic management, data analysis, organisation of a digital educational environment, ensuring cybersecurity, staff development, and data-driven decisionmaking. Therefore, the development of a scientifically grounded computer oriented methodology for fostering the digital literacy of heads of GSEIs is of particular importance. The purpose of the study is to substantiate and develop a computer oriented methodology for developing the digital literacy of heads of general secondary education institutions. To achieve this purpose, the following objectives were set: to substantiate the conceptual framework of the study in order to define the concept of “digital literacy of a head of a general secondary education institution”; to investigate and generalise domestic and international experience related to the research topic in order to identify trends in developing the digital literacy of GSEI heads; to develop a dynamic model for developing the digital literacy of GSEI heads; to develop a computer oriented methodology for developing the digital literacy of heads of general secondary education institutions; to experimentally verify the effectiveness of the methodology; and to develop a methodological toolkit for GSEI heads. The methodological basis of the study comprises competency-based, systemic, activity-based, digital, and andragogical approaches, which ensure a holistic vision of the professional development process of GSEI heads under conditions of educational digitalisation. To address the research objectives, a set of complementary research methods was used. Theoretical methods included analysis, synthesis, comparison, and generalisation of scientific sources on digital literacy, professional development, and educational management; modelling of the structure and content of the computer oriented methodology; modelling of the components of the dynamic model; and systematisation of approaches to assessing the digital literacy of GSEI heads. Empirical methods included questionnaires and surveys of heads of general secondary education institutions, pedagogical observation, testing, and a pedagogical experiment comprising diagnostic and formative stages. Methods of mathematical statistics were applied for quantitative and qualitative data processing and verification of the reliability of the experimental results. As a result of the study, the content of the concept “digital literacy of a head of a general secondary education institution” was clarified and interpreted as a dynamic system of knowledge, skills, and value orientations that enables the effective use of digital technologies and artificial intelligence tools for strategic management of a general secondary education institution, development of an educational ecosystem, professional growth of staff, and ensuring cybersecurity in the global digital environment. The dissertation provides a comprehensive analysis of international experience in the transformation of educational management in the United States, Finland, Canada, Singapore, and South Korea, and summarises the theoretical achievements of Ukrainian and foreign scholars regarding the development of digital literacy among educational leaders. The results of the study demonstrate that contemporary educational management is influenced by transformational processes, among which the most significant are the development of digital leadership, extensive use of data analytics, integration of artificial intelligence technologies, strengthening of digital security requirements, and implementation of lifelong professional development strategies.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0124U000675, 0126U000561

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Баценко, С. (2022). Розвиток фінансової грамотності директорів закладів загальної середньої освіти: результати онлайн-опитування. Освітологія, 11(11). 58- 67. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2022.11.5>

- 2. Баценко, С. (2023). Дистанційне навчання фінансової грамотності керівників закладів загальної середньої освіти: методичний аспект. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 2(75). 77-89. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.8>
- 3. Баценко, С., & Рашевська, Н. (2024). Змішане навчання: теоретичний аналіз поняття та можливості впровадження в процес навчання в закладах загальної середньої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (216), 92-97. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-92-97>
- 4. Баценко, С. (2025). Стратегічна роль іншомовної компетентності (на прикладі англійської мови) як ключового чинника ефективної управлінської діяльності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах глобалізації. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 4. 24-30. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2025.345276>
- 5. Баценко, С., & Литвинова, С. (2026). Використання цифрових технологій у роботі керівника гімназій і ліцеїв: досвід застосування цифрових інструментів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 79. 9-16. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2026-79-9-16>
- 6. Баценко, С. (2021). Управління закладом загальної середньої освіти: вітчизняні тенденції. *Звітна науково-практична конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України*, 7. <https://lnk.ua/4e529HmMW>
- 7. Баценко, С. (2021). Імерсивні технології: теоретичний аспект. «Імерсивні технології в освіті»: збірник матеріалів I Науково-практичної конференції з міжнародною участю, 36-39. <https://lnk.ua/kGrDaMdx>
- 8. Баценко, С. (2023). Цифрова компетентність вчителя: виклики та інновації для Нової української школи. *Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи*, 18-20. <https://lib.iitta.gov.ua/735075/>
- 9. Баценко, С. (2023). Цифрова компетентність з фінансової грамотності керівників зсо як чинник ефективності відновлення освіти України. *Звітна наукова конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України «Цифрова трансформація освіти України в умовах воєнного стану»* 92-93. <https://lnk.ua/UA95eVWW9>
- 10. Баценко, С. (2023). Технології доповненої реальності в освіті. Імерсивні технології в освіті : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції з міжнародною участю, 77-80. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056135.pdf#page=77>
- 11. Баценко, С. (2024). Імерсивні технології в загальній середній освіті: їхні характеристики та переваги використання. Імерсивні технології в освіті: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, 63-66. <https://lnk.ua/EF8Eenjfb>
- 12. Баценко, С. (2025). Технічні умови для впровадження імерсивних технологій в процес змішаного навчання зсо. *Звітна наукова конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України «Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану»*, 85-86. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745107>
- 13. Баценко, С. (2026). Використання штучного інтелекту керівником ЗЗСО в мобільному освітньому середовищі. *Звітна наукова конференція Інституту цифровізації освіти НАПН України «Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану*, 101-104. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/749055>
- 14. Проектування освітнього середовища з використанням засобів доповненої та віртуальної реальностей в закладах загальної середньої освіти: колективна монографія / Литвинова С.Г., Сороко Н.В., Баценко С.В., Богачков Ю.М., Гриб'юк О.О., Дементієвська Н.П., Коркішко І.А., Слободяник О.В., Соколюк О.М., Ухань П.С. / за наук. ред. Литвинової С.Г. Київ: ІЦО НАПН України, 2023. 219 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738596>
- 15. Баценко, С., & Носенко, Ю. (2025). Фізика для базової та профільної школи: моделі уроків з використанням технологій доповненої реальності в умовах змішаного навчання. *Імідж сучасного педагога*, (6(225), 115-121. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6\(225\)-115-121](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6(225)-115-121)

- 16. Імерсивні технології для підтримки змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти : метод. посіб. / Баценко С.В., Богачков Ю.М., Буров О.Ю., Горбаченко В.І., Коркішко І.А., Литвинова С.Г., Носенко Ю.Г., Полященко І.М., Рашевська Н.В., Савченко В.Ю., Слободяник О.В., Соколюк О.М., Сухіх А.С., Ухань П.С. ; за заг. ред. Носенко Ю.Г. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 174 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953>
- 17. Формування цифрової грамотності керівника закладу загальної середньої освіти з використанням цифрових інструментів: методичний кейс, Баценко С.В. Київ: ІЦО НАПН України, 2026. 109 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/749329>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U000675, 0126U000561

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвинова Світлана Григорівна

2. Svitlana H. Lytvynova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5450-6635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лунячек Вадим Едуардович

2. Вадим Е. Лунячек

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4412-7068

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябова Зоя Вікторівна

2. Zoia V. Riabova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9373-7121

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський комунальний методичний центр науково-освітніх інновацій та моніторингу

Код за ЄДРПОУ: 22607760

Місцезнаходження: бульв. Т. Шевченка, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гриценчук Олена Олександрівна

2. Olena O. Hrytsenchuk

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9189-6564

Додаткова інформація:

;https://scholar.google.com.ua/citations?user=fCljKMwAAAAJ&hl=uk;https://nbuiap.gov.ua/bpnu/bpnu_profile.php?bpnuid=BUN0007142;https://orcid.org/0000-0003-3173-7649;https://www.webofscience.com/wos/author/record/706949;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57459032600

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванюк Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Ivaniuk

Кваліфікація: к. пед. н., с.д., 13.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2381-785X

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=85TQvQ4AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Інститут цифровізації освіти Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 25761786

Місцезнаходження: вул. М. Берлінського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Овчарук Оксана Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Овчарук Оксана Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коваленко В.В.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна